

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 3.11.2016
COM(2016) 701 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
privind statisticile elaborate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2150/2002 referitor la
statisticile privind deșeurile și calitatea acestora

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind statisticile elaborate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2150/2002 referitor la statisticile privind deșeurile și calitatea acestora

CUPRINS

1.	Introducere	3
1.1.	Regulamentul referitor la statisticile privind deșeurile	3
1.2.	Diversele abordări naționale și calitatea	3
1.3.	Controlul calității	3
2.	Punctualitatea și actualitatea	4
3.	Integralitatea.....	4
4.	Acuratețea datelor	5
4.1.	Sfera de acoperire a datelor.....	5
4.2.	Defalcarea pe sectoare economice	6
4.3.	Clasificarea deșeurilor.....	6
4.4.	Diferențele între generarea și tratarea deșeurilor	6
5.	Comparabilitatea	7
5.1.	Comparabilitatea în timp.....	7
5.2.	Comparabilitatea între țări.....	7
6.	Sarcina asupra întreprinderilor	8
7.	Elaborarea indicatorilor.....	8
8.	Realizări și perspective	8

1. INTRODUCERE

1.1. Regulamentul referitor la statisticile privind deșeurile

Scopul Regulamentului (CE) nr. 2150/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2002 referitor la statisticile privind deșeurile¹ (denumit în continuare „regulamentul”) este acela de a produce statistici privind deșeurile care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2008/98/CE privind deșeurile (Directiva-cadru privind deșeurile)². Conform articolului 8 alineatul (1) din regulament, Comisia trebuie să prezinte Parlamentul European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a regulamentului, o dată la trei ani (după primul raport, care trebuia prezentat în termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a regulamentului). Primul raport a fost publicat în 2008³, al doilea în 2011⁴, iar al treilea în 2014⁵.

1.2. Diversele abordări naționale și calitatea

Regulamentul stabilește datele care urmează să fie prezentate și calitatea necesară, în timp ce alegerea metodei specifice de elaborare a statisticilor privind deșeurile este lăsată la latitudinea statelor membre. Acest lucru le permite statelor membre să își mențină sistemele de colectare a datelor și să reducă la minimum sarcina de a respecta dispozițiile regulamentului.

Regulamentul (anexa I, secțiunea 7) impune statelor membre să prezinte un raport de calitate, împreună cu datele. În aceste rapoarte, statele membre fac trimitere la elementele de definire a calității folosite în mod curent în Sistemul Statistic European⁶ și stabilite în Regulamentul (CE) nr. 1445/2005 al Comisiei referitor la calitatea statisticilor privind deșeurile⁷.

1.3. Controlul calității

Încă de la prima livrare de date din 2006, Comisia (Eurostat) a instituit un sistem eficient de control al calității în două etape.

Într-o primă etapă după livrarea datelor, se efectuează o evaluare rapidă a datelor și a rapoartelor de calitate în termen de două luni de la termenul-limită de raportare. În cursul acestei etape, validarea datelor se referă în principal la coerența internă a noilor date și la evoluțiile în timp. Analiza este realizată la un nivel foarte agregat și are drept scop să detecteze rupturile majore în serii și să verifice dacă datele sunt adecvate pentru publicare. Un raport de evaluare este transmis statelor membre, care pot solicita o explicație și/sau o revizuire a datelor, în funcție de observațiile formulate.

Al doilea pas este o validare aprofundată. Datele sunt analizate într-un mod mai detaliat (de exemplu, pe sectoare economice și pe categorii de deșeuri) și se compară tendințele și evoluțiile între țări. Controalele de validare includ:

- comparații pe țări privind generarea de deșeuri pentru fiecare activitate economică, cu valori din anii precedenți;

¹ JO L 332, 9.12.2002, p. 1.

² JO L 312, 22.11.2008, p. 3.

³ COM(2008) 355 final, 13.6.2008.

⁴ COM(2011) 131 final, 17.3.2011.

⁵ COM(2014) 79 final, 14.2.2014.

⁶ Site-ul Eurostat privind calitatea:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=2273.1_2273_47140765&_dad=portal&_schema=PORTAL.

⁷ JO L 229, 6.9.2005, p. 6.

- comparații între țări ale datelor pentru fiecare activitate economică;
- o comparație pe țări între volumul de deșeuri generate și volumul de deșeuri tratate, pentru fiecare categorie de deșeuri;
- controale încrucișate cu datele privind deșeurile care rezultă din alte obligații de raportare, cum ar fi verificarea conformității, prevăzute de alte norme legislative privind deșeurile.

Rezultatele sunt examinate în lumina rapoartelor de calitate ale țărilor, a reacțiilor din prima etapă de evaluare și a altor documente disponibile (de exemplu, documentația de raportare din anii anteriori) și discutate, ulterior, cu statele membre.

În plus față de aceste două etape, Comisia (Eurostat) a propus o etapă de validare pe care țările ar trebui să o efectueze înainte de livrarea datelor și care constă în norme de validare standard. În 2014, a fost convenit împreună cu statele membre un set comun de norme de validare standard pentru statisticile privind deșeurile. Unsprezece state membre au folosit deja aceste norme înainte de transmiterea datelor pentru anul de referință⁸ 2012. Acesta este un pas important pentru îmbunătățirea suplimentară a eficienței procesului de validare.

Comisia (Eurostat) îmbunătățește în continuare documentele de orientare metodologică disponibile pe site-ul web al Eurostat și continuă să îmbunătățească și să perfecționeze sistemul de control al calității datelor.

2. PUNCTUALITATEA ȘI ACTUALITATEA

Datele și rapoartele privind calitatea sunt prezentate Comisiei (Eurostat) o dată la doi ani, în termen de 18 luni de la sfârșitul anului de referință⁹.

Respectarea termenului de raportare pentru anul de referință 2012 este similară cu cea a anului de referință 2010. În total, 21 de state membre și țări din SEE/AELS au livrat seturile de date și rapoartele de calitate pentru 2012 la timp sau în termen de o lună de la data-limită. Atât datele, cât și rapoartele de calitate au ajuns la peste 3 luni de la expirarea termenului pentru 5 state membre (Danemarca, Irlanda, Italia, Lituania și România) și o țară din SEE/AELS (Islanda). Părți de seturi de date sau rapoarte de calitate au ajuns la peste 3 luni de la data-limită de raportare pentru 3 țări (Finlanda, Letonia și Regatul Unit).

Comisia (Eurostat) ia măsuri pentru a îndemna țările să își revizuiască procesele de producție statistică și să furnizeze date de bună calitate în termenele stabilite.

Publicare

Datele privind generarea deșeurilor și tratarea deșeurilor au fost publicate în baza de date de diseminare a Eurostat la 1 octombrie 2014.

3. INTEGRALITATEA

Furnizarea unor seturi de date naționale complete este crucială pentru producția de agregate la nivelul UE. Datele care lipsesc limitează valoarea informativă a statisticilor privind deșeurile. Datele lipsesc în cazul în care țările fie nu au surse de date, fie au date insuficiente pentru estimări.

⁸ Anul de referință înseamnă perioada descrisă de date. Întrucât termenul datelor este de 18 luni, datele pentru anul de referință 2012 sunt raportate în 2014.

⁹ Regulamentul (CE) nr. 2150/2002, anexele I și II secțiunea 7 punctul 2.

Numărul de valori lipsă și numărul țărilor care raportează valori lipsă a scăzut considerabil între anii de referință 2010 și 2012 pentru setul de date privind generarea deșeurilor. În 2010, 8 țări au raportat valori lipsă, dar numărul a scăzut la 3 în anul de referință 2012. Numărul total de valori lipsă a scăzut de la 4,1 % în anul de referință 2010 la 1,5 % în 2012. Tendința este aceeași pentru datele privind tratarea deșeurilor, deși mai puțin pronunțată. Ponderea valorilor lipsă a scăzut de la 3,5 % în anul de referință 2010 la 3,1 % în 2012, iar numărul țărilor care au raportat valori lipsă a scăzut de la 8 la 6. Mai mult de jumătate din valorile lipsă în seturile de date privind tratarea deșeurilor (55 %) se referă la categoria de tratare „rambleiere”. Datele de rambleiere au fost colectate pentru prima dată în 2010, după o modificare a regulamentului¹⁰.

4. ACURATEȚEA DATELOR

4.1. Sfera de acoperire a datelor

Trebuie compilate statistici privind generarea de deșeuri pentru toate sectoarele economice și pentru toate gospodăriile, iar acestea trebuie să includă deșeurile care provin din operațiunile de recuperare și de eliminare, mai exact deșeurile secundare. Statisticile ar trebui, de asemenea, să acopere deșeurile generate de societățile mici (sub 10 angajați), deși astfel de firme ar trebui scutite de participarea la anchete ori de câte ori este posibil.

Statisticile privind tratarea deșeurilor acoperă toate deșeurile care se recuperează sau se elimină în cadrul unei țări, indiferent de originea deșeurilor respective. Principiul fundamental al regulamentului este colectarea de date privind destinația finală a deșeurilor. Operațiunile de pregătire în vederea tratării nu sunt luate în considerare.

Erori de acoperire și diferențele în ceea ce privește gradul de acoperire al datelor

Erorile de acoperire observate sunt generate, în principal, de:

- diferențele în aplicarea definiției deșeurilor;
- abordările metodologice diferite și prioritățile naționale diferite în materie de gestionare a deșeurilor și de statistici privind deșeurile;
- problemele de acoperire specifice sectorului.

Patru zone prezintă cele mai mari diferențe în sfera de acoperire a datelor:

- acoperirea diferită a deșeurilor extractive (deșeuri din industria extractivă) are un impact foarte mare. Cele mai mari diferențe dintre țări sunt cele datorate gradului de acoperire a materialului de descoperă, adică materialele naturale care sunt eliminate din zonele miniere pentru a avea acces la minereu fără a fi prelucrate, precum și în ceea ce privește deșeurile extractive care sunt gestionate la locul de extracție;
- distincția între deșeuri și subproduse are un impact semnificativ asupra cantităților de deșeuri în activitățile economice¹¹ NACE secțiunea A (agricultură, silvicultură și pescuit) și NACE secțiunea C (industria prelucrătoare). Acest lucru este valabil în special în ceea ce privește următoarele categorii de deșeuri: deșeuri de lemn, deșeuri animale și vegetale și zguri din producția de metale;
- variația generării de deșeuri în NACE secțiunea F (construcții) indică diferențe în ceea ce privește gradul de acoperire al datelor;

¹⁰ JO L 253, 28.9.2010, p. 10.

¹¹ Clasificate în conformitate cu Clasificarea statistică a activităților economice în Comunitatea Europeană (NACE), versiunea curentă NACE rev. 2.

- după cum s-a menționat deja în secțiunea 3, unele țări nu sunt încă în măsură să raporteze cu privire la categoria de tratare „rambleiere”.

Impactul global al erorilor de acoperire este dificil de evaluat. Acestea pot duce la subestimări și supraestimări deopotrivă. Impactul se presupune a fi cel mai mare pentru deșeurile minerale din NACE secțiunea B (industria extractivă).

4.2. Defalcarea pe sectoare economice

Regulamentul face apel la statele membre să raporteze datele defalcate pe 19 categorii (18 activități generatoare de deșeuri, plus gospodării). Defalcarea activităților economice este definită în conformitate cu NACE. Alocarea corectă a deșeurilor pe activitățile generatoare este o condiție preliminară pentru:

- comparabilitatea cantităților de deșeuri specifice fiecărui sector;
- coerența statisticilor privind deșeurile în raport cu statisticile de întreprindere.

Modul în care deșeurile sunt alocate sectorului generator depinde de metodele aplicate pentru colectarea datelor și de unitățile statistice pentru care se compilează statisticile privind deșeurile. Comparabilitatea și coerența datelor se bazează pe utilizarea registrelor comerțului pentru colectarea datelor. Întrucât regulamentul permite utilizarea fie a unităților locale, fie a unităților de activitate economică ca unități statistice pentru compilarea datelor, pot exista diferențe de la o țară la alta în ceea ce privește alocarea deșeurilor, chiar și în cazul în care dispozițiile regulamentului sunt corect aplicate.

Impactul global al alocării incorecte este considerat a fi scăzut. Cazuri puțin probabile, cum ar fi deșeurile minerale provenite din tratarea deșeurilor sau deșeurile stabilizate produse de gospodării, ar fi detectate prin validare și, prin urmare, ar fi explicate sau corectate. Astfel de cazuri nu apar foarte des.

4.3. Clasificarea deșeurilor

Regulamentul stabilește defalcarea pentru raportarea către UE pe categorii de deșeuri în conformitate cu Clasificarea europeană a deșeurilor pentru statistici¹² (CED-Stat). Cu toate acestea, el nu prevede o clasificare specifică ce urmează a fi utilizată pentru colectarea datelor naționale.

Majoritatea țărilor își colectează datele în conformitate cu lista europeană a deșeurilor¹³, care cuprinde 839 de tipuri de deșeuri. În pofida unor probleme în aplicarea listei, utilizarea pe scară largă a acestei clasificări asigură un nivel ridicat de comparabilitate, cel puțin la nivelul agregat care se solicită în regulament. Impactul general al erorilor de clasificare asupra acurateței datelor este considerat a fi redus.

4.4. Diferențele între generarea și tratarea deșeurilor

Diferența dintre cantitatea generată și tratată în UE, în 2012, este de aproximativ 200 de milioane de tone. Aceasta echivalează cu aproximativ 8 % din totalul deșeurilor generate. Această diferență a fost stabilă în ultimele două perioade de raportare. Ea a fost mai mare în 2006 și 2008, ajungând la 400 de milioane de tone. Tendința rămâne aceeași: sunt generate mai multe deșeuri decât sunt tratate. În 2012, diferența cea mai mare a fost înregistrată pentru nămoluri și deșeuri lichide provenite din tratarea deșeurilor (aproximativ 70 %), iar cea mai mică (aproape 0 %) pentru soluri.

Mai multe fenomene pot explica diferența dintre generarea de deșeuri și tratarea deșeurilor:

¹² Versiunea curentă CED-Stat rev. 4, care are 51 de categorii.

¹³ Stabilită prin Decizia 2000/532/CE, modificată ultima dată prin Decizia 2014/955/UE.

- nu toate deșeurile sunt tratate în țara în care sunt generate. Regulamentul nu prevede colectarea de date de import și export și, astfel, nu pot fi cuantificate diferențele rezultate din importuri și exporturi folosind datele regulamentului. Estimările conform datelor de comerț exterior arată că acest efect explică aproximativ o cincime din diferență pentru întreaga UE. Pentru statele membre individuale acest efect poate fi mai mare. De exemplu, pentru Germania importul de deșeuri se ridică la mai mult de 4 % din deșeurile generate, în timp ce Regatul Unit exportă peste 6 % din deșeurile pe care le produce;
- datele privind generarea de deșeuri acoperă deșeurile primare și secundare deopotrivă, în timp ce tratarea deșeurilor se referă la tratarea finală, iar deșeurile tratate ar trebuie luate în calcul o singură dată;
- toate categoriile de deșeuri, cu excepția nămolurilor, sunt raportate în greutate umedă normală. În timpul procesului de pretratare, de exemplu, operațiile de tratare pregătitoare pentru eliminare (tratarea deșeurilor lichide, cum ar fi levigatul sau emulsia de ulei/apă), greutatea în apă se pierde, iar deșeurile intră în tratarea finală cu o reducere semnificativă a greutatei;
- anumite operațiuni sunt excluse din domeniul de aplicare al anexei II la regulament, cum ar fi instalațiile de incinerare care utilizează drept combustibil numai deșeuri speciale de biomasă;
- nu toate deșeurile sunt tratate în același an în care au fost generate. Unele deșeuri sunt depozitate temporar. Astfel, deșeurile tratate în anul t pot conține deșeuri generate în anul $t-1$. Deșeuri generate în anul t pot fi tratate în anul $t+1$.

5. COMPARABILITATEA

5.1. Comparabilitatea în timp

Datele colectate pentru anul de referință 2012 au constituit cea de a doua colectare de la schimbările majore aduse de versiunea modificată a regulamentului. Aceste modificări au fost bine puse în aplicare de către țări. Comisia (Eurostat) a lucrat în mod continuu la prezentarea și analiza seriilor cronologice, care cuprind în prezent 5 ani de referință (2004, 2006, 2008, 2010 și 2012).

Rapoartele țărilor privind calitatea s-au dovedit a fi un instrument util pentru monitorizarea modificărilor de metodologie și a efectelor acestora asupra comparabilității datelor. Evaluarea rapoartelor naționale privind calitatea arată că, începând din 2004, aproape toate statele membre au realizat ajustări considerabile ale abordărilor în materie de statistici privind deșeurile. Majoritatea țărilor își îmbunătățesc în continuare sistemele de colectare a datelor în ceea ce privește calitatea datelor (de exemplu, eliminarea lacunelor în materie de date și îmbunătățirea acoperirii) și în ceea ce privește eficiența metodelor lor.

Îmbunătățirea colectării datelor de-a lungul anilor a creat rupturi în seriile cronologice. Țările revizuiesc seturile de date pentru anii anteriori pentru a limita aceste rupturi. Utilizatorii sunt informați. Comisia (Eurostat) semnalează discontinuitatea seriilor cronologice în seturile de date difuzate.

5.2. Comparabilitatea între țări

Dată fiind existența unor definiții și clasificări comune, comparabilitatea datelor între țări este destul de mare pentru majoritatea sectoarelor și tipurilor de deșeuri. Cu toate acestea, apar în continuare unele probleme în compararea datelor din diferite țări, din cauza diferențelor de acoperire descrise în secțiunea 4.1.

6. SARCINA ASUPRA ÎNTREPRINDERILOR

În rapoartele lor de calitate, statele membre își arată angajamentul de a păstra sarcina asupra întreprinderilor la un nivel cât mai scăzut posibil. Acest fapt este reflectat de numărul tot mai mare de state membre care colectează informații privind sarcina de raportare și care sunt în măsură să cuantifice durata medie a timpului de care au nevoie respondenții pentru a completa chestionarele sau formularele de raportare. Informațiile sunt colectate de la respondenți prin intermediul unor chestionare sau sunt determinate prin studii specifice. Aproximativ jumătate din statele membre folosesc datele administrative ca principala sursă pentru statisticile privind deșeurile și evită, astfel, împovărarea furnizorilor de date cu chestionare suplimentare. Alte țări utilizează datele administrative ca una din multe alte surse de date. Societățile mici sunt scutite de participarea la anchete în moduri diferite¹⁴.

Se înregistrează o creștere a numărului de țări care au pus în aplicare sau intenționează să pună în aplicare sisteme electronice de raportare, și anume sisteme care transmit în mod automat datele solicitate în conformitate cu legislația privind deșeurile de la instalațiile de tratare a deșeurilor către autoritățile statistice. Instrumente de raportare electronică a unora dintre datele privind deșeurile sau a tuturor datelor sunt acum disponibile, de exemplu, în Belgia, Croația, Danemarca, Irlanda, Lituania, Ungaria, Austria, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Suedia, Norvegia și Regatul Unit.

7. ELABORAREA INDICATORILOR

Datele obținute sunt folosite pentru a calcula indicatori. De exemplu, [indicatorii de dezvoltare durabilă ai Uniunii](#) privind „[generarea de deșeuri cu excepția deșeurilor minerale majore](#)” și „[generarea de deșeuri periculoase prin activitatea economică](#)” sunt disponibili pe site-ul web al Eurostat. Acești indicatori sunt raportați în kilograme pe cap de locuitor, pentru a facilita comparația între țări.

A fost dezvoltat un nou indicator [privind gestionarea deșeurilor cu excepția deșeurilor minerale majore](#). Indicatorul arată tratarea finală a deșeurilor generate la nivel național¹⁵. Spre deosebire de datele colectate în temeiul regulamentului, tratarea deșeurilor exportate este, de asemenea, luată în considerare, în timp ce deșeurile importate sunt excluse din indicator.

Acești indicatori pot fi utilizați ca o contribuție valoroasă la monitorizarea punerii în aplicare a [strategiei economiei circulare](#) a Comisiei.

8. REALIZĂRI ȘI PERSPECTIVE

S-au realizat progrese importante în ceea ce privește compilarea statisticilor privind deșeurile, de la prima raportare din anul 2006. Integralitatea datelor furnizate de statele membre s-a

¹⁴ Scutirea de participarea la anchetă a societăților mici este gestionată în moduri diferite. Anumite țări includ societățile mici prin efectuarea unor anchete prin sondaj și extrapolează rezultatele. Totuși, majoritatea le exclud în totalitate. Cifrele sunt fie ignorate, dacă excluderea este în concordanță cu obiectivele de acoperire și de calitate prevăzute la articolul 3 din regulament, fie extrapolate prin modele de estimare bazate pe factori. Țările au stabilit diferite praguri de excludere, definite în principal de numărul de angajați sau de cantitatea de deșeuri generate pe an. Unele țări combină cele două criterii pentru a se asigura că și societățile mici sunt acoperite de operațiunea de colectare a datelor atunci când depășesc pragul definit de generare a deșeurilor.

¹⁵ Indicatorul acoperă toate deșeurile, cu excepția „deșeurilor minerale majore”. Acesta oferă un set coerent de indicatori care acoperă toate categoriile de tratare a deșeurilor din anexa II secțiunea 8 din regulament. Indicatorul stabilit se bazează pe datele de tratare a deșeurilor din regulament, reflectând cantitățile de deșeuri care sunt gestionate în statele membre. În plus, datele privind statisticile de comerț extern (COMEXT) sau datele naționale privind importurile/exporturile de deșeuri sunt folosite pentru a include cantitățile de deșeuri exportate și pentru a exclude cantitățile de deșeuri importate din calcul.

îmbunătățit în mod constant. Statisticile privind deșeurile au atins un grad destul de ridicat de comparabilitate între țări în cazul majorității categoriilor de deșeuri și se realizează progrese importante în ceea ce privește realizarea unei acoperiri complete a datelor. În general, datele prezentate de majoritatea țărilor sunt de o calitate adecvată. Cu toate acestea, pentru a contribui la realizarea obiectivelor de politică ale UE în ceea ce privește mediul, industria și materiile prime, sunt necesare îmbunătățiri suplimentare. Comisia continuă să colaboreze cu statele membre cu privire la aceste îmbunătățiri, de exemplu, prin seminarii și schimburi de bune practici.

După furnizarea datelor pentru 2012, datele privind generarea și tratarea deșeurilor sunt acum disponibile pentru cinci ani de referință, și anume pentru perioada 2004 - 2012. Odată cu seria cronologică mai lungă, datele sunt din ce în ce mai utile, de exemplu, pentru dezvoltarea de indicatori sau ca o contribuție pentru analize legate de climă.

În același timp, îmbunătățirile metodologice din cadrul fiecărei țări încă pot influența în mod semnificativ seriile cronologice la nivel național și la nivelul agregatului UE-28. Prin urmare, evoluțiile în timp ar trebui să fie interpretate în continuare cu grijă și în urma unei analize atente a datelor subiacente.